

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/71/2023
Identifikačné číslo spisu:	1514218527
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1514218527.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobkyne Y. C., nar. D., bytom v F., zastúpenej URBAN & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom v Bratislave, Červeňova 15, IČO: 47 244 895, proti žalovanej Zoznam, s. r. o., so sídlom v Bratislave - mestská časť Ružinov, Svätoplukova II. 18892/2 A, IČO: 36 029 076, zastúpenej JUDr. Rudolf Adamčík, advokátska kancelária, „v likvidácii“ s. r. o., so sídlom v Bratislave, Liptovská 2/A, IČO: 50 035 592, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (pôvodne na Okresnom súde Bratislava V) pod sp. zn. B5-14C/363/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2022 sp. zn. 14Co/121/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovanej p r i z n á v a voči žalobkyni n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa návrhom z 18. 07. 2014 žiadala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zverejniť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na internetovej stránke <http://www.topky.sk> v hlavnej sekcii DOMÁCE upútavku s nadpisom „Ospravedlnenie sa slečne Y. W.“, ktorá bude aktívna po dobu najmenej 3 dní nepretržite od zverejnenia tejto upútavky, a po ktorej rozkliknutí bude po dobu najmenej 3 dní nepretržite od zverejnenia tejto upútavky na celej šírke internetovej stránky, zverejnené ospravedlnenie v nasledovnom znení: „Dňa 13. 05. 2014 sme na internetovej stránke <http://www.topky.sk> zverejnili článok pod názvom „Tajné dokumenty odhalili odpočúvanie Slovákov Američanmi: Bonzovala im aj smeráčka!“, v ktorom sme obvinili slečnu Y. W., že ako mladá smeráčka mala donášať Američanom, konkrétne mala prezrádzať citlivé informácie o vzťahoch medzi členmi v strane alebo informácie o premiérovi S.. Súčasne sme v tomto článku obvinili slečnu Y. W., že sa mala stretávať s americkými vyslancami a hovoriť o pomeroch vo vlastnej strane. Týmto článkom sme hrubo zasiahli do osobnostných práv slečny Y. W., keďže sme ju obvinili, že ako mladá smeráčka mala donášať Američanom, konkrétne mala prezrádzať citlivé informácie o vzťahoch medzi členmi v strane alebo informácie o premiérovi S. a súčasne sme slečnu Y. W. obvinili, že sa mala stretávať s americkými

vyslancami a hovoriť o pomeroch vo vlastnej strane a tým sme poškodili jej meno, povest', česť, vážnosť, občiansku, spoločenskú, politickú a morálnu bezúhonnosť ako aj jej dôstojnosť a týmto sa slečne Y. W. veľmi ospravedľujeme.“ Súčasne žiadala, aby súd uložil žalovanej povinnosť odstrániť do 30 dní od právoplatnosti rozsudku z internetovej stránky <http://www.topky.sk> článok s názvom „Tajné dokumenty odhalili odpočúvanie Slovákov Američanmi: Bonzovala im aj smeráčka!“, ktorý je zverejnený na stránke <http://www.topky.sk/cl/10/1396863/Tajne-dokumenty-odhalili-odpocuvanie-Slovakov-Americanmi-Bonzovala-im-aj-smeracka->, a aby súd žalovanej uložil povinnosť odstrániť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku z internetovej stránky <http://www.topky.sk> všetky diskusné články, ktoré sú zverejnené na stránke <http://www.topky.sk/cl/10/1396863/Tajne-dokumenty-odhalili-odpocuvanie-Slovakov-Americanmi-Bonzovala-im-aj-smeracka>. Žalobkyňa tiež žiadala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur a náhradu trov konania.

2. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) prvým rozsudkom z 19. apríla 2016 č. k. 14C/363/2014-137 rozhodol vo veci tak, že výrokom pod bodom I. zaviazal žalovanú zverejniť do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na internetovej stránke <http://www.topky.sk> v hlavnej sekcii DOMÁCE upútavku s nadpisom „Ospravedlnenie sa slečne Y. W.“, ktorá bude aktívna po dobu najmenej 3 dní nepretržite od zverejnenia tejto upútavky, a po ktorej rozkliknutí bude po dobu najmenej 3 dní nepretržite od zverejnenia tejto upútavky na celej šírke internetovej stránky zverejnené ospravedlnenie v nasledovnom znení: „Dňa 13. 05. 2014 sme na internetovej stránke <http://www.topky.sk> zverejnili článok pod názvom „Tajné dokumenty odhalili odpočúvanie Slovákov Američanmi: Bonzovala im aj smeráčka!“, v ktorom sme obvinili slečnu Y. W., že ako mladá smeráčka mala donášať Američanom, konkrétne mala prezrádzať citlivé informácie o vzťahoch medzi členmi v strane alebo informácie o premiérovi S.. Súčasne sme v tomto článku obvinili slečnu Y. W., že sa mala stretávať s americkými vyslancami a hovoriť o pomeroch vo vlastnej strane. Týmto článkom sme hrubo zasiahli do osobnostných práv slečny Y. W., keďže sme ju obvinili, že ako mladá smeráčka mala donášať Američanom, konkrétne mala prezrádzať citlivé informácie o vzťahoch medzi členmi v strane alebo informácie o premiérovi S., a súčasne sme slečnu Y. W. obvinili, že sa mala stretávať s americkými vyslancami a hovoriť o pomeroch vo vlastnej strane, a tým sme poškodili jej meno, povest', česť, vážnosť, občiansku, spoločenskú, politickú a morálnu bezúhonnosť ako aj jej dôstojnosť, a týmto sa slečne Y. W. ospravedľujeme.“ Výrokom pod bodom II. zaviazal žalovanú odstrániť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku z internetovej stránky <http://www.topky.sk> článok s názvom „Tajné dokumenty odhalili odpočúvanie Slovákov Američanmi: Bonzovala im aj smeráčka!“, ktorý je zverejnený na stránke

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 27. marca 2018 č. k. 14Co/273/2016-225 vo výroku I. (prvý) rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou bola zamietnutá žaloba žalobkyne o uloženie povinnosti žalovanej odstrániť do 30 dní od právoplatnosti rozsudku z internetovej stránky <http://www.topky.sk> všetky diskusné články, ktoré sú zverejnené na <http://www.topky.sk/cl/10/1396863/Tajne-dokumenty-odhalili-odpocuvanie-Slovakov-Americanmi-Bonzovala-im-aj-smeracka-> potvrdil. Vo výroku II. vo zvyšnej časti rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Súd prvej inštancie po doplnení dokazovania v poradí druhým rozsudkom z 23. októbra 2018 č. k. 14C/363/2014-237 žalobu zamietol a zároveň rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

4.1. Súd prvej inštancie doplnil dokazovanie opätovným výsluchom právnych zástupcov strán sporu, ktorí ďalšie dôkazy do spisu nezaložili, nežiadali opätovne vypočúvať žalobkyňu a svedkov. Zo strany žalobkyne nedošlo k zmene petitu, napriek tomu, že odvolací súd konštatoval vo svojom rozhodnutí, že „Takýto text ospravedlnenia nezodpovedá obsahu žalovaného článku, z ktorého vyplýva, že z odpočúvania nebola žalobkyňa obvinená priamo žalovanou, ale toto tvrdenie vyplýva z iného konkrétne vymedzeného zdroja, na ktorý článok priamo odkazuje.“ Preto súd prvej inštancie žalobu v I. časti petitu žaloby musel zamietnuť už len z tohto dôvodu. Odvolací súd poukázal na to, že žalovaný článok má názov „Tajné dokumenty odhalili odpočúvanie Slovákov Američanmi: Bonzovala im aj smeráčka.“ Z tohto názvu vyplýva, že tzv. „bonzovanie“ žalobkyne, ktorej meno bolo uvedené až v samotnom obsahu

článku, vyplýva z „tajných dokumentov“. Bezprostredne pod názvom je informácia, že: „Američania odpočúvali Slovákov. Jasný odkaz novej knihy amerického novinára, ktorá odhaľuje, ako ich vláda mala špehovať ambasády rôznych krajín. A medzi nimi boli aj slovenskí diplomati a donášať mala aj mladá smeráčka!“ V ďalšej časti článku sú uvedené údaje o novej knihe novinára J. J. s názvom „Niet sa kam skryť“, z ktorej vyplýva, že: ... „odpočúvaní mali byť aj Slováci, pričom tento žurnalista zverejnil aj správy o X. L., ktorý pracoval pre NSA a neskôr škandalózne odhalil tajné dokumenty o tom, ako Američania odpočúvali svojich spojencov.“ Ďalšia časť článku má názov „Smeráčka W. mala donášať Američanom!“. Pod tým je uvedený obsah: „Hovoria o tom odtajnené depeše amerických diplomatov cez Wikileaks. V. W. je slovenská europoslankyňa za SMER, ktorá kandiduje aj v nasledujúcich voľbách do Bruselu. Podľa dokumentov sa mala stretávať s americkými vyslancami a hovoriť o pomeroch vo vlastnej krajine. Konkrétne mala prezrádzať citlivé informácie o vzťahoch medzi členmi v strane, alebo informácie o premiérovi S., ktorý sa obával o svoj obraz v zahraničí. Udiat' sa tak malo ešte v roku 2006, keď mala W. iba XX rokov.“ Z citovaného obsahu článku vyplýva, že v každej informácii o donášaní zo strany žalobkyne je uvedené slovo „mala“. Ide teda o polemický výraz, nie o tvrdenie faktu. Z obsahu článku je ďalej jednoznačné, že zverejnené tvrdenia vyplývajú z odtajnených depeší amerických diplomatov cez webovú stránku Wikileaks. Žalobou vo veci sa však žalobkyňa domáhala, aby bolo v texte ospravedlnenia uvedené, že priamo žalovaná ju v spornom článku obvinila z takéhoto konania, pričom slovo „obvinil“ sa v ospravedlnení vyskytuje v priamom tvare až 4 krát. Takýto text ospravedlnenia nezodpovedá obsahu žalovaného článku, z ktorého vyplýva, že z odpočúvania nebola žalobkyňa obvinená priamo žalovanou, ale toto tvrdenie vyplýva z iného konkrétne vymedzeného zdroja, na ktorý článok priamo odkazuje. Keďže zo strany žalobkyne nedošlo k zmene petitu žaloby v I. časti žaloby a nedošlo ani k zmene dôkaznej situácie, pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, test proporcionality v súčasnom stave konania už ani súd nevyhodnocuje. V časti nemajetkovej ujmy súd návrh žalobkyne zamietol. Podľa § 13 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“) súd skúmal dve zákonom stanovené hľadiská, a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Pritom závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä so zreteľom na jej intenzitu, rozsah a na jej ohlas, ako aj dĺžku jej trvania. Žalobkyňa bola v čase publikovania článku europoslankyňou, teda verejnou činiteľkou, článok bol uverejnený tesne pred voľbami do Európskeho parlamentu, kde sa uchádzala žalobkyňa. Hranice akceptovateľnosti šírenia informácií týkajúcich sa osobnej sféry sú najširšie u politikov a najužšie u bežných občanov. Hranica ochrany súkromia verejne činnej osoby je iná ako pri ostatných ľuďoch. Žalobkyňa bola osobou verejného záujmu a bola povinná strpieť väčšiu kritiku. Z uvedených dôvodov súd považoval priznanie nemajetkovej ujmy za neopodstatnené, keďže bola zamietnutá aj I. časť petitu žaloby a aj v tejto časti súd návrh žalobkyne zamietol. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, vychádzal zo zásady čiastočného úspechu žalobkyne v bode II. petitu žaloby a neúspešnej v bode I. petitu a v bode III. petitu žaloby a žalovaná bola úspešná v bode I. petitu žaloby. Súd prvej inštancie vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

5. Odvolací súd na odvolanie oboch strán rozsudkom z 31. mája 2022 sp. zn. 14Co/121/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (výrok I.), vo výroku o náhrade trov konania rozsudok zmenil tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100 % (výrok II.) a žalovanej proti žalobkyni priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok III.).

5.1. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že nakoľko žalujúca strana trvala na pôvodnom znení ospravedlnenia, nezostávala súdu prvej inštancie iná možnosť, ako v tejto časti žalobu zamietnuť. Odvolací súd sa s týmto názorom okresného súdu stotožnil s prihliadnutím na predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 14Co/273/2016, v ktorom vyslovil názor, podľa ktorého ďalej vec prejednával a rozhodoval okresný súd. Odvolací súd v predchádzajúcom rozhodnutí uviedol: Z citovaného obsahu článku vyplýva, že v každej informácii o donášaní zo strany žalobkyne je uvedené slovo „mala“. Ide teda o polemický výraz, nie o tvrdenie faktu. Z obsahu článku je ďalej jednoznačné, že zverejnené tvrdenia vyplývajú z odtajnených depeší amerických diplomatov cez webovú stránku Wikileaks. Žalobou vo veci sa však žalobkyňa domáhala, aby bolo v texte ospravedlnenia uvedené, že priamo žalovaná ju v spornom článku obvinila z takéhoto konania, pričom slovo „obvinil“ sa v ospravedlnení vyskytuje v priamom tvare až 4 krát. Takýto text ospravedlnenia nezodpovedá obsahu

žalovaného článku, z ktorého vyplýva, že z odpočúvania nebola žalobkyňa obvinená priamo žalovanou, ale toto tvrdenie vyplýva z iného konkrétne vymedzeného zdroja, na ktorý článok priamo odkazuje. Týmto rozporom sa súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nezaoberal a nevyporiadal. V odôvodnení rozsudku chýba tzv. test proporcionality, ktorým by súd zodpovedal na základné otázky: kto, o kom, čo, kde, kedy a ako hovoril; s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobkyňa v rozhodnom čase bola osobou verejného záujmu. Toto osobitné postavenie v spoločnosti jednak znižuje úroveň ochrany jej osobnostných práv a jednak automaticky vyvoláva tlak na jej súkromie. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 44/00 získavanie a rozširovanie informácií o výkone právomoci verejného činiteľa nepredstavuje zásah do jeho práva na súkromie a nepodlieha jeho súhlasu. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 152/2012 pri strete práva na ochranu osobnosti a slobody prejavu je nutné vykonať test proporcionality na zistenie vhodnosti - dostatočne dôležitého cieľa; nevyhnutnosti - potrebnosti použitia zásahu; a primeranosti, resp. vyváženosti zachovania oboch práv. Na základe testu proporcionality mal súd prvej inštancie dospieť k odpovedi, ktorá sloboda mala byť v prejednávanej veci uprednostnená; teda, či právo na ochranu osobnosti žalobkyne v pozícii osoby verejného záujmu, alebo právo na slobodu prejavu žalovanej. Až následne mal vyhodnotiť dôvodnosť a mieru uspokojiteľnosti práva žalobkyne na ochranu osobnosti zverejnením sporného článku za predpokladu, že požadovaná morálna satisfakcia zverejnením ospravedlnenia by zodpovedala obsahu zverejneného článku. V predchádzajúcom rozhodnutí sp. zn. 14Co/273/2016 bolo jasne a zrozumiteľne vyhodnotené a konštatované odvolacím súdom, že žalobou vo veci sa žalobkyňa domáha, aby bolo v texte ospravedlnenia uvedené, že priamo žalovaná ju v spornom článku obvinila z uvedeného konania, pričom slovo „obvinil“ sa v ospravedlnení vyskytuje v priamom tvare až 4 krát. Takýto text ospravedlnenia nezodpovedá obsahu žalovaného článku, z ktorého vyplýva, že z odpočúvania nebola žalobkyňa obvinená priamo žalovanou, ale toto tvrdenie vyplýva z iného konkrétne vymedzeného zdroja, na ktorý článok priamo odkazuje. Týmto rozporom sa súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nezaoberal a nevyporiadal. Preto bolo predchádzajúce rozhodnutie v časti zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Okresný súd sa dôsledne riadil zrušujúcim uznesením odvolacieho súdu a vec znovu prejednal a správne rozhodol, keď žalobu zamietol. Žalobkyňa v podanom odvolaní namietala, že okresný súd vyvodil nesprávny právny záver, keď zamietol žalobu z dôvodu, že z jej strany nedošlo k zmene petitu žaloby, pretože krajský súd jednoznačne prvoinštančnému súdu uložil povinnosť v ďalšom konaní primárne vykonať test proporcionality žalovaného zásahu na ochranu osobnosti v naznačovanom smere, a podľa výsledku vyhodnotiť, či došlo alebo nedošlo k žalovanému zásahu, a ak došlo k zásahu, tak v akej miere boli osobnostné práva žalobkyne porušené, a či je dôvodná navrhovaná morálna satisfakcia požadovaného ospravedlnenia, a či text samotného ospravedlnenia zodpovedá obsahu zverejneného článku.

5.2. Odvolací súd pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia okresného súdu poukázal na to, že v predchádzajúcom rozhodnutí odvolací súd síce uložil okresnému súdu vykonať test proporcionality, ale iba za predpokladu, že požadovaná morálna satisfakcia zverejnením ospravedlnenia by zodpovedala obsahu zverejneného článku. Keďže odvolací súd zrušil rozhodnutie preto, že požadovaná morálna satisfakcia zverejnením ospravedlnenia nezodpovedala obsahu zverejneného článku, uložil okresnému súdu tento rozpor skúmať a bolo vecou žalobkyne, či svoju žalobu prehodnotí, najmä pokiaľ ide o petit žaloby a tento upraví tak, aby mohol okresný súd pokračovať v skúmaní dôvodnosti žaloby aj vykonaním testu proporcionality, ktorý mu uložil odvolací súd vykonať iba za predpokladu, že bude text samotného ospravedlnenia zodpovedať obsahu zverejneného článku. Keďže žalobkyňa v zmysle názoru odvolacieho súdu nepostupovala, okresný súd žalobu zamietol. Navyše aj žalovaná vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne správne konštatovala a zdôraznila, že odvolací súd predpokladal, že v ďalšom prvoinštančnom konaní žalobkyňa zareaguje na právny názor odvolacieho súdu a zmení petit žaloby vo formulácii ospravedlnenia, nakoľko znenie ospravedlnenia je zrejme neprimerané vo vzťahu k obsahu, zneniu žalovaného článku a odstráni tak zjavnú nedôvodnosť žaloby v tejto časti, a preto bude potrebné vykonať v prvoinštančnom konaní test proporcionality. Žalobkyňa však v prvoinštančnom konaní znenie petitu v časti znenia ospravedlnenia nezmenila a nenavrhla ani žiadne doplnenie dokazovania. Keďže žalobkyňa ani po oboznámení sa s právnym názorom odvolacieho súdu neupravila znenie ospravedlnenia, ktoré je vo vzťahu k obsahu žalovaného článku zrejme neprimerané, a preto zjavne nedôvodné, súd prvej inštancie nepovažoval vykonanie testu proporcionality za potrebné. Aj keby z testu

dospel k záveru, že zverejnením žalovaného článku bolo neoprávnene zasiahnuté do práva na ochranu osobnosti žalobkyne, nebolo možné v tejto časti žalobe vyhovieť.

6. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovala z § 420 písm. f) CSP. Dovolateľka žiadala, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a jej žalobe vyhovel, eventuálne aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6.1. Porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľka namietala v súvislosti s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd sa obmedzil len na zhrnutie skutkového stavu veci, uspokojil sa s nevykonaním testu proporcionality zo strany súdu prvej inštancie aj napriek jeho jasnému pokynu súdu prvej inštancie takýto test proporcionality vykonať, poukázal na judikatúru ESLP, avšak bez vysvetlenia súvislostí z tejto judikatúry vyplývajúcich k prejednávanej veci, neprihliadol na námietky a odvolacie dôvody predstreté žalobkyňou v podanom odvolaní, ktorými napádala správnosť rozhodnutia prvoinštančného súdu. Podľa dovolateľky je z ústavno-právneho hľadiska neúnosné, aby odvolací súd pri rozhodovaní o žalobe na ochranu osobnosti neskúmal a v odôvodnení svojho rozhodnutia čo i len formálne (okrajovo) nespomenul, ako zodpovedal otázku dosahu difamujúcich výrokov v článku na osobu žalobkyne a uspokojil sa s nevykonaním testu proporcionality zo strany súdu prvej inštancie, a to aj napriek tomu, že sám odvolací súd uložil súdu prvej inštancie takýto test vykonať. Odvolací súd dostatočne v odôvodnení napádaného rozsudku neuviedol, prečo v rozpore s jeho priamym apelom na vykonanie testu proporcionality nebolo potrebné tento test vykonať. Závery súdu prvej inštancie je nutné z dôvodu nevykonania náležitého dokazovania, tak ako mu boli uložené odvolacím súdom, považovať za nesúladné a skutkovo, vecne a právne predčasné. Dovolateľka poukázala na samotný nadpis celého článku. Z uvedeného absolútne jednoznačne, odporujúc tak názoru súdu prvej inštancie, si priemerný čitateľ vyvodí odpoveď, že žalobkyňa „bonzovala“ americkým diplomatom, pričom samotný text nie je žiadnym spôsobom v súlade s objektívnou spravodajskou licenciou a rozhodne nenecháva čitateľovi priestor pre to, aby sa na podklade týchto informácií rozhodol, či tvrdenia žalovanej sú alebo nie sú pravdivé, nakoľko žalovaná tieto skutočnosti (že žalobkyňa bonzovala americkým diplomatom) jasne deklaruje oznamovacím spôsobom (nie polemicky) a v dokonavom slovesnom vide. Žiaden z dokumentov, na ktoré sa žalovaná v článku odvoláva, a ktoré predstavujú údajný skutkový základ pre informácie o domnelom donášaní žalobkyne americkým diplomatom, v celom konaní žalovaná nepredložila a ani nie je založený v súdnom spise. Rovnako nie je zrejmé, z čoho súd prvej inštancie a odvolací súd, ktorý ako uvádza v odôvodnení napádaného rozsudku, odvodil názor, že čitateľ má dostatok priestoru na to, aby sám vyhodnotil mieru dôveryhodnosti a objektivity týchto dokumentov, nakoľko v celom článku sa nekonštatuje, že (i) Wikileaks (resp. webový portál www.wikileaks.org) je nedôveryhodný zdroj, (ii) kto/čo (aký konkrétny orgán) mal právoplatným rozhodnutím potvrdiť údajnú pravdivosť informácií, ktoré žalovaná v napadnutom článku prezentuje a rovnako (iii) žalovaná nikde nedala priestor pre vyjadrenie samotnej žalobkyne, či vyjadrenie tlačového odboru politickej strany, v ktorej pôsobí.

6.2. Dovolateľka uviedla, že v odvolaní namietala nesprávne právne posúdenie testu proporcionality, pričom k týmto námietkam sa odvolací súd vôbec nevyjadril.

7. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobkyňa si zjavne nedôvodnou žalobou neuplatnila právo na určenie neoprávnenosti zásahu do jej práva na ochranu osobnosti, ktoré by si vyžadovalo vykonanie testu proporcionality, a preto ju súd mohol zamietnuť aj bez vykonania tohto testu. Navrhla dovolanie odmietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné zamietnuť.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s otázkou testu proporcionality, aj keď mu to bolo uložené predchádzajúcim rozhodnutím odvolacieho súdu, a zároveň odvolací súd ani v druhom rozsudku dostatočne neuviedol, prečo sa nebolo potrebné vysporiadať s potrebou vykonania testu proporcionality. Zároveň dovolateľka namietala absenciu náležitostí riadneho odôvodnenia v tom, že odvolací súd sa opomenul vysporiadať s jej podstatnými námietkami.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. V danom prípade napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nedostatočne odôvodnené, či nepreskúmateľné. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Jednotlivé časti odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, na základe čoho dospel k záveru o potrebe potvrdenia zamietajúceho prvoinštančného rozhodnutia. Z rozhodnutí oboch súdov vyplýva, na základe akých skutočností dospeli k záveru, že žaloba je nedôvodná. Súd prvej inštancie po rekapitulácii doterajšieho priebehu konania, vrátane pokynov, ktoré mu v predchádzajúcom rozsudku adresoval odvolací súd poukázal na skutočnosť, že na základe odôvodnenia zrušujúcej časti tohto rozhodnutia sa zaoberal tým, či text ospravedlnenia, ktorý žalobkyňa vymedzila v petite žaloby, zodpovedá predmetnému článku a keďže dospel k záveru, že nie, uviedol, že je potrebné žalobu zamietnuť už len z tohto dôvodu. Za stavu, že zo strany žalobkyne nedošlo k zmene petitu žaloby v I. časti žaloby a nedošlo ani k zmene dôkaznej situácie, pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, test proporcionality v súčasnom stave konania už ani súd nevyhodnocuje (viď bod 22. rozsudku okresného súdu). Odvolací súd uviedol, že keďže žalujúca strana trvala na pôvodnom znení ospravedlnenia, nezostávala súdu prvej inštancie iná možnosť, ako v tejto časti žalobu zamietnuť. Odvolací súd sa s týmto názorom okresného súdu stotožnil, s prihliadnutím na svoje predchádzajúce rozhodnutie. Pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia okresného súdu poukázal na to, že v predchádzajúcom rozhodnutí odvolací súd síce uložil okresnému súdu vykonať test proporcionality, ale iba za predpokladu, že požadovaná morálna satisfakcia zverejnením ospravedlnenia by zodpovedala obsahu zverejneného

článku. Test proporcionality uložil odvolací súd vykonať iba za predpokladu, že text samotného ospravedlnenia bude zodpovedať obsahu zverejneného článku, k čomu však nedošlo. Tieto dôvody sú jasne vyjadrené v bodoch 22. až 24. rozsudku odvolacieho súdu. Žalobkyňa sa mylí, ak tvrdí, že bolo prioritou (bod 24. dovolania) po vrátení veci vykonať test proporcionality. Hlavnou úlohou súdu prvej inštancie bolo preskúmať súlad žalobného petitu s predmetným článkom, prípadne dať ich do súladu a vykonať v tejto súvislosti ďalšie dokazovanie. Až potom malo prísť podľa odvolacieho súdu v zrušujúcom rozhodnutí k vykonaniu testu proporcionality. Postup, ktorý zvolili súdy nižších inštancií nejavi podľa dovolacieho súdu známky arbitrárnosti, ani iným spôsobom neporušuje právo na spravodlivý proces dovolateľky.

12.1. Pokiaľ dovolateľka namietala, že v názve článku je uvedené „bonzovala“ bez polemického „mala“, a j s týmto faktom s a odvolací súd vyporiadal u ž v predchádzajúcom rozsudku, na ktorý opätovne poukázal už súd prvej inštancie, pričom uviedol, že meno žalobkyne bolo označené až v samom obsahu článku, nie v jeho nadpise, ale i tak z titulu jasne vyplýva, že žalovaná vychádzala z obsahu zverejnených dokumentov zo zdrojov Wikileaks (bod 22. rozsudku súdu prvej inštancie, bod 9. rozsudku odvolacieho súdu).

13. Pokiaľ dovolateľka namietala nesprávne skutkové zistenia, či hodnotenie dôkazov a abstrahovanie skutkových záverov najmä z vykonaného dokazovania tieto nespôsobujú prípustnosť v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

13.1. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil. To sa týka aj údajného porušenia zákona o štátnom jazyku, údajného neuvedenia zdrojov predmetného článku (bod 35. a nasl. dovolania), prípadne predloženia prekladu knihy, ktorý vyšiel v nakladateľstve až po zverejnení predmetného článku.

14. Dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku dopĺňa, že námietka dovolateľky, že odvolací súd sa nevyšporiadal s jej odvolacou argumentáciou, sa nezakladá na skutočnosti.

15. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd neopomenul vziať do úvahy žiadnu z (rozhodných) namietaných skutočností v odvolaní, č i skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo. Z uvedeného je zjavné, z akých dôvodov odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie (s ktorým tvorí kompletizujúcu organickú jednotu) a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje, a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania

podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15.1. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Neostáva preto iné, než konštatovať, že v prejednávanej veci boli z tohto pohľadu odvolacím súdom splnené ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

17. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie namietajúce vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

18. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči dovolateľke v plnom rozsahu.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok